УДК 658.6:004:338.48

ІТ-АУДИТ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Світлана Мельниченко,
доктор економічних наук, професор
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Цифровізація суспільства та посилення її впливу на бізнес-процеси підприємств туристичної галузі викликає необхідність формування стратегії у сфері інформаційних технологій як частини загальної бізнес-стратегії підприємства. Інформаційні технології суттєво впливають на забезпечення конкурентоспроможності суб'єкта господарювання.

Зі зростанням залежності підприємств туристичної галузі від цифрових технологій виникає потреба в ІТ-аудиті, який підприємства можуть здійснювати власними силами або шляхом залучення незалежних експертів. Оцінка

використання інформаційних технологій у реалізації бізнес-процесів підприємства за рахунок власних ресурсів може бути недостатньо об'єктивною. Тому варто звернутися до незалежної компанії, яка спеціалізується на аудиті інформаційних технологій.

Підставою для проведення IT-аудиту є:

- отримання даних про ступінь використання інформаційних технологій у бізнес-процесах підприємства;
- виявлення основних проблем у сфері IT та розроблення рекомендацій щодо їх вирішення;
- оптимізація з метою ефективного використання інформаційних технологій, якими володіє туристичне підприємство;
- визначення рівня зрілості IT-системи;
- формування IT-стратегії;
- стандартизація IT-діяльність;
- впровадження нових цифрових технологій в систему управління туристичним підприємством;
- реструктуризація бізнесу і т. д.

IT-аудит являє собою перевірку, ревізію і подальший звіт про стан різних IT-напрямків підприємства, сприяє виявленню можливих проблем, розробленню плану оптимізації інвестиційної кампанії у сфері IT для підвищення ефективності його діяльності. Аудит IT передбачає об'єктивну оцінку інформаційного середовища та інфраструктури, політику та процедури з мето виявлення їх відповідності цілям підприємства, галузевим стандартам та загальновизнаним практикам [1]. Він також є інструментом для планування розвитку бізнес-процесів туристичного підприємства і розроблення IT-стратегії. Аудит здійснюється за методикою та на основі міжнародного стандарту CobiT – Контрольні об′єкти інформаційної технології, який пов′язує інформаційні технології і дії аудиторів, об′єднує та узгоджує інші стандарти в єдиний ресурс, дозволяє на сучасному рівні визначити та управляти цілями і завданнями, які вирішує інформаційна система. Він враховує всі особливості інформаційних систем будь-якого масштабу і складності [2].

Функціонують компанії, які застосовують власний підхід. Відома міжнародна мережа незалежних фірм, що надають аудиторські, податкові та консультаційні послуги KPMG здійснює аудит IT адаптований до потреб конкретного підприємства, галузевих стандартів або правових норм. Методологія, які вони застосовують передбачає аналіз наявних технологічних та бізнес-ризиків для ключових процесів підприємства. У результаті порівняння існуючих практик та процесів із загальновизнаними, компанія розробляє рекомендації для усунення виявлених недоліків, зниження ризиків та підвищення ефективності процесів, пов'язаних з використанням IT [2].

В якості об′єкту аудиту виступають: інфраструктура; бізнес-додатки; захист інформації; організація експлуатації; нормативно-регламентуюча база; управління ІТ-проєктами та ІТ-персоналом.

Рис. 1. Критерії оцінки об'єктів ІТ-аудиту в підприємстві

На практиці аудит інформаційних технологій може здійснюватися за спеціалізацією, в результаті його поділяють на: технологічний – здійснюється при появі потреби у створенні або модернізації інфраструктури, реорганізації, оцінці ІТ-проєкту, а також для підвищення ефективності застосування інформаційних технологій в реалізації бізнес-процесів підприємства; інформаційної безпеки – з метою підвищення рівня захисту інформації, оцінки рівня витрат на модернізацію систем безпеки та мінімізації ІТ-ризиків; реорганізації ІТ-структури – оцінюється рівень зрілості ІТ-процесів.

Для підприємств туристичної сфери ІТ-аудит є незвичним явищем, оскільки переважна більшість туристичних підприємств недостатньо приділяє уваги формуванню ІТ-стратегії. У зв′язку з цим формальний підхід до

розроблення і реалізації стратегії підприємства призвело до того, що більшість туристичних підприємств взагалі не проводить оцінку ІТ-ринку та стану інформаційних технологій у підприємстві, а отже не мають ІТ-стратегії. Більш прогресивні щодо впровадження новітніх інформаційних технологій туристичні підприємства не вдаються до послуг сторонніх організацій для проведення ІТ-аудиту з причин: недостатності фінансових коштів на незалежну експертизу; неготовності керівників ділитись своїми проблемами з іншими компаніями, які можуть бути залучені до аутсорсингу ІТ-інфраструктури.

ІТ-аутсорсинг передбачає передачу частково або повністю функцій, що пов'язані з інформаційними технологіями, спеціалізованій компанії, яка здійснює повне сервісно-технічне обслуговування ІТ-інфраструктури; проєктування та розробку автоматизованих бізнес-систем з подальшим постійним вдосконаленням та обслуговуванням; створення, обслуговування та підтримка web-серверів; управління інформаційними системами [3]. На відміну від туристичних підприємств 4-5-ти зіркові готелі достатньо ефективно застосовують ІТ-аутсорсинг, особливо у разі необхідності отримання кваліфікованої експертної оцінки стану інформаційних технологій, оптимізації витрат з подальшим врахуванням отриманих результатів у стратегічному плануванні діяльності.

Необхідно зазначити, що з метою підвищення ефективності інформаційних технологій, які використовуються туристичними підприємствами, та впровадження в їх діяльність нових, більш сучасних, а також для забезпечення конкурентних переваг підприємства на туристичному ринку керівники мають усвідомити переваги як стратегічного управління в цілому, так стратегії розвитку ІТ.

Список використаних джерел

1. Аудит ІТ. URL: https://kpmg.com/ua/uk/home/services/consulting/technology/information-protection-and-cyber-security/it-audit.html (дата звернення: 27.02.2025).
2. Методології у сфері ІТ. URL: https://kr-labs.com.ua/blog/metodologiyi-u-sferi-it-itil-cobit-ta-inshi/ (дата звернення: 25.02.2025).
3. Що таке ІТ-аутсорсинг? URL: https://cbto.com.ua/library/it-outsorcing (дата звернення: 23.02.2025).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУК ПРО ЖИТТЯ, М. ВАРШАВА, ПОЛЬЩА
ГДАНСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, М. ГДАНСЬК, ПОЛЬЩА
АЙОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, США
ЗАХІДНОЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ЧЕХІЯ
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЛУЛЕО, ШВЕЦІЯ
ШКОЛА ГУМАНІТАРНИХ НАУК ЛОНДОНСЬКОГО СТОЛИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ, ВЕЛИКА БРИТАНІЯ
АКАДЕМІЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ “МЕРКУР”, СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ГОСТИННІСТЬ І ТУРИЗМ МАЙБУТНЬОГО: НАУКОВІ ТА ПРАКТИЧНІ ГОРИЗОНТИ»

30 квітня - 01 травня 2025 року, м. Київ

КИЇВ – 2025

УДК 338.48 “40”

Гостинність і туризм майбутнього: наукові та практичні горизонти: збірник тез доповідей IV-ої міжнародної науково-практичної конференції (30 квітня - 1 травня 2025 р.). Київ: НУБіП України. 2025. 243 с.

Редакційна колегія:

Мельниченко С.В. – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Бандура В.М. – доктор технічних наук, професорка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Мосіюк С.І. – кандидат економічних наук, доцентка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

У збірнику тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції висвітлюються результати наукових досліджень з питань глобального, національного та регіонального розвитку туризму і сфери гостинності, соціокультурного виміру туризму та реалізації концепції сталого розвитку, маркетингу туристичних дестинацій та діджиталізації бізнес-процесів суб’єктів туристичної діяльності, інноваційних технологій та еко-трендів в туристичному і готельно-ресторанному бізнесі.

Видання розраховане для студентів бакалаврату та магістратури, аспірантів, докторантів, дослідників, викладачів, суб’єктів підприємницької діяльності.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст і достовірність тез доповідей несуть автори. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

© Колектив авторів, 2025
© НУБіП України, 2025